

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV. Štev. 77
TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, petek 5. aprila 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Nov sovjetski pritisk na Finsko

Sovjeti stavijo Fincem take zahteve, da bi postala Finska po njihovem sprejemu popolnoma odvisna od Sovjetske zveze — Vrhovni sovjet sprejel zakon o aneksiji novega ozemlja — Finske prometne izgube — Čudna dvojna igra sovjetov z Nemci in zavezniki

STOCKHOLM, 5. aprila. Havas. Po vesteh, ki jih je prejel tukajšnji dnevnik »Stockholm Tidningen« iz Moskve, so naletela sovjetsko-finska pogajanja na velike težkoče. Izgleda, da zahtevajo sovjeti od Finske, da opusti vse namere o sklepanju kakršnih koli obrambnih zvez s komer koli zdaj in v bodoče. Prav tako zahtevajo sovjeti tudi, da mora Finska demilitarizirati svoje obmejno ozemlje in ne sme na novih mejah graditi nobenih utrd. Končno naj bi se ustavila tudi v finski tisku vsaka kampanja proti sovjetom in uvedla v tem oziru najstrožja cenzura. Te zahteve so tako težke, da bi bila poslej popolnoma podrejena volji Moskve, tako v zunanji kakor v notranji politiki. Tu naglašajo zaradi tega, da je sedaj Finska v podobnem položaju, kakor je bila Češka po odstopitvi sudetskega ozemlja. Njene obrambne črte so odstopljene Sovjetski zvezi, njena vojska je v stanju demobilizacije, sovjeti pa stavijo vedno nove zahteve, proti katerim nima Finska po gori navedenem nobene uspešne obrambe. Na Švedskem se opaža zaradi tega velika zaskrbljenost za nadaljnji razvoj dogodkov.

FINCI SE NE MOREJO UPRETI
LONDON, 5. aprila. Reuter. »News Chronicle« razpravlja o novih sovjetskih zahtevah nasproti Finski in pravi, da jih Finska gotovo ne bo mogla odbiti, ker ni sedaj več v stanju prožiti kakršen koli odpor. Iz teh sovjetskih zahtev je pa mogoče spoznati, da pripravljajo v Moskvi nove akcije tudi proti drugim državam.
ANEKSIJA ODSTOPLJENEGA OZEMLJA
MOSKVA, 5. aprila. Reuter. Včeraj je

na zaključku seje vrhovni sovjet sprejel sklep o aneksiji onega ozemlja, ki ga je morala Finska na podlagi mirovne pogodbe odstopiti Sovjetski zvezi. S tem je postalo to ozemlje sestavni del Sovjetske zveze.

FINCI IZGUBILI 1000 KM ŽELEZNIC
HELSINKI, 5. aprila. Havas. Generalni direktor finskih železnic je izjavil, da je država izgubila 1000 km železniških prog. Glede na važne dele prog, ki so

bili odstopljeni sovjetski Rusiji, bo treba ves sistem finskih železnic reorganizirati. Kanal Saima bo le deloma izkoriščen. Finski je dalje potrebna zaloga zlata, da obdrži svojo valuto brez pretresljajev za narodno gospodarstvo na primerni višini. V zadnjih dneh je bilo zbranega precej zlata, da bo tako omogočen uvoz potrebnih predmetov.

AMERISKI KREDIT FINSKI

WASHINGTON, 5. aprila. Reuter. Šef ameriškega oddelka za posojila je izjavil, da bo zahteval od kongresa dovoljenja, da sme uporabiti del finski dovoljenega kredita 20 milijonov dolarjev za dobavo Finski, ki so ji po končani vojni potrebne. To bo storil na željo finske vlade.

SOVJETSKA UGANKA

PARIZ, 5. aprila. LRP. Sovjetska zveza je po tukajšnji sodbi še vedno neznana postavka sedanje vojne. Nedavno se je govorilo, da bo s pomočjo nemških strokovnjakov do skrajnosti povečala svojo produkcijo petroleja in stavila Nemčiji

na razpolago ves previšek. Prav tako so pričeli sovjeti utrjevati Kavkaz, okolico Bakuja in Ukrajino. Pričakovala se je dalje sklenitev trojne zveze z Nemčijo in Italijo. Medtem pa tudi nikoli niso bila popolnoma prekinjena pogajanja med Sovjetsko zvezo in zavezniki, niti ne po odhodu veleposlanika Surlča iz Pariza. Stališče Francije za primer, da bi Sovjetska zveza zapustila Nemčijo in sklenila zvezo z zavezniki, pa še ni popolnoma enotno. Desničarji gledajo na to z nezadovoljstvom in bi se prej zadovoljili s tem, da se sicer odvoji od Nemčije, da pa ostane nevtralna. S tem bi se pred vsem povečal učinek blokade. Zanimivo je dalje tudi, da so sovjetske radijske oddajnice spremenile svoj ton nasproti Turčiji in so sedaj citirale turške komentarje Molotovljevega govora. »Izvestja« pa pišejo, da zbiranje zavezniške vojske na Bližnjem vzhodu ne more pomeniti ogražanja Sovjetske zveze in da tudi ni uoperjeno proti njej. Tako ostaja Sovjetska zveza dalje velika uganka.

Likvidacija afere z zemljevidom Evrope

Zemljevid v sobi Paula Reynauda navadna predvojna karta — Netočna fotografova retuša Italijani pa pravijo, da vedo tudi brez zemljevida, kaj bi zavezniki radi

BERLIN, 5. apr. DNB. Nemški listi prinašajo na prvi strani fotografije Evrope, kakor je bila posneta v francoski »Illustration« s Summerjem Wellesom in Reynaudom v ospredju. Nemški listi razkrivajo s to karto načrte zahodne plutokracije. Vzhodna francoska meja naj bi bila po tej karti Ren. Nemško ozemlje vzhodno od Odre s sovjetom priključeno Poljsko naj bi bila obnovljena Poljska. Nemčija naj bi bila razkosana na tri dele. Del nje bi pripadal novo ustanovljeni Avstriji, pa Češkoslovaški, ki bi dobila del Saksonske in Madžarske ter bi se galela do Donave. Tudi Romunija bi dobila še del Madžarske. »Politika Paula Reynauda bi zadala Evropi nov udarec. Toda, Evropi bodo dale novo obliko mlade,

močne sile, ki so edino sposobne, ustvariti nov red na tej celini, kakršen ne bo po volji zahodnih demokracij. Evropa bi po zavezniški zamisli obstajala iz razpadlih narodnosti in podjarmljenih neutrancev. Meč bo ukrojil povsem druge meje.«

PARIZ, 5. aprila. Havas. Velika afera, katero je izzvala nemška propaganda v zvezi s sliko obiska Summerja Wellesa v kabinetu tedanjega finančnega ministra in sedanjega ministrskega predsednika Paula Reynauda, na kateri se vidi tudi stenski zemljevid Evrope, je najlepši dokaz, kakšnih sredstev se poslužujejo v Nemčiji in kako lahko jim nasedejo tudi drugod. Zemljevid, ki je vzbudil toliko

vika, je navaden zemljevid Evrope pred nemško zasedbo Avstrije, Češke in Poljske. Na njem so torej stare meje, kakršne so nastale po versailleski mirovni pogodbi. Pri kilširanju te slike je retušer retuširal tudi zemljevid in tako so postale nekatere črte zabrisane ali za malenkost netočne. Vendar more vsakdo opaziti, da te napake ne morejo predstavljati kakega načrta za novo razmejitev v Evropi, ker so že na prvi pogled nesmiselne. Ker so za Nemci pograbili to propagando posebno še v Italiji, je bil poklican včeraj tudi italijanski veleposlanik v Parizu k predsedniku vlade Paulu Reynaudu, ki mu je podal zadevna pojasnila. Veleposlanik si je tudi lahko ogledal zemljevid, ki je bil ob priliki omemjenega

sestanka na steni in fotografiran. S tem je dokazano, da je vsa kampanja bila zgrajena na laži.

RIM, 3. aprila. Havas. Italijanski listi objavljajo pojasnilo, ki je bilo dano italijanskemu veleposlaniku v Parizu glede zemljevida Evrope v kabinetu finančnega ministrstva, skušajo pa kljub temu obraniti prvotne trditve. Tako piše n. pr. tržaški »Piccolo«, ki je v Italiji prvi napisal članek o tem zemljevidu: »Fotograf je pri retuširanju vedel, kaj dela, ni pa mislil na to, da bo ta retuša pokazala ne le zavezniški javnosti, ampak vsemu svetu, kaj bi zavezniki hoteli doseči s to vojno. Sicer pa ni potrebno, da se kdo zaradi tega razburja, ker tudi če ne bi bilo tega fotografskega dokumenta, bi Italija dobro vedela, kaj zavezniki mislijo in žele. Prav zaradi tega se pa Italija pripravila in bo, ko bo treba, tudi pokazala, kaj zmore.« V podobnem smislu pišejo tudi nekateri drugi italijanski listi.

Italijani zagovarjajo kompromisni mir

RIM, 5. apr. Diplomatski urednik agencije Stefani piše, da »poostrele blokade na škodo nevtralnih držav nikakor ne pomeni, da smatrajo zavezniki to gospodarsko vojno kot odločilni element zmage. Drugače se bi že prej lotili načina, ki bi izzval mnogo težje komplikacije. Dejstvo je, da angleška blokada Nemčije ni uspela, ker se ta lahko zalaga z vzhoda po mili volji. Tudi ni Angležem uspelo, izpre-

meniti nemško javno mnenje. Odporni duh Nemčije je zelo narasel, v vojnem pogledu je zedinjena in močnejša kakor kdaj koli poprej. Sedanji spor se more tedaj rešiti le na drug način in ne z zavezniško zmago. Na osnovni tega je povsem logično, zakaj je angleški strokovnjak, stotnik Hort priporočil, da je v sedanjih prilikah najbolje, če začno zavezniki s pogajanja o miru.«

Boj Francije proti tuji propagandi

PARIZ, 5. aprila. Havas. V kratkem bo objavljen zakon, ki predvideva smrtno kazen za one, ki bi širili lažne vesti ali skrivali propagandni komunistični material ter hitlerjevske ideje. Koncentracijsko taborišče bo iz okolice Pariza prestavljeno v severno Afriko. Policijska

služba bo močno okrepljena. Notranji minister je izdal vsem prefektom nalog, da najstrože nastopajo proti vsem hujšakcem in kršilcem javnega miru. Posebna skrb bo posvečena okolici Pariza, kjer so bili ponovno izgreli.

Gradnja nemških ladij na Donavi

BUDIMPEŠTA, 5. aprila. LRP. Po poročilu iz Bukarešte bo promet po Donavi obnovljen 7. t. m. Iz paroplovnih podjetij pa izjavljajo, da je ta napoved preoptimistična in da prometa tako hitro še ne bo mogoče obnoviti. Do Kazana je Donava še vedno zaledenela, pri Bogojevu se pa pomikajo po veletoku ogromne količine ledu. Med Gjurgjevom in Turnom Severinom ter med Brilo in ustjem

Donave je pa promet že v polnem teku. Nemčija razpolaga sedaj s 40 odstotki, t. j. okoli 100.000 tonami ladijskega prostora na Donavi. Ena tovorna ladja prevozi veletok v teku 9 mesecev navadno štirikrat navzdol in navzgor. Nemčija pa gradi z vso naglico nove tovorne ladje na Donavi, ki bodo za večkrat povečale doseganje tonažo.

Ostra kritika ljudskih komisarjev

MOSKVA, 5. aprila. Exchange Telegraph. Na zasedanju vrhovnega sovjeta so se pojavile zelo ostre kritike na račun ljudskih komisarjev, katerim so posamezni člani sovjeta očitali počasnost, nespo-

sobnost in celo korupcijo. Proti nekaterim so nastopili zaradi njihovega razkošnega življenja, ki ne odgovarja načelom boljševizma. Zanimivo pa je, da sta se Stalin in Molotov za časa teh kritik odstranila iz zbornice.

Zbiranje nemške vojske na severu

LONDON, 5. aprila. Exchange Telegraph. Po odredbi vlade so vsi transporti švedske železne rude čez norveško pristanišče Narvik do nadaljnjega ustavljeni ker Nemčija ne smatra, da so transporti po norveških feritorialnih vodah proti nemškimi pristaniščem dovolj varni. Istočasno je Nemčija zbrala na obalah Vzhodnega morja 400.000 mož, iz česar sklepajo nekateri, da namerava vdreti na južno Norveško, ako bi Anglija storila kake nove korake za stalno preprečitev nemškega prometa z Norveško. To vest je

NOVI GROBOVI FARAONOV
KAHIRA, 5. apr. DNB. Starinoslovci so odkopali nadaljnjih pet grobnic faraonov zadnjih dinastij. Med njimi je tudi počivališče žene faraona Uhasa in nekega kraljevskega princa

Maribor, 5. aprila.

Nekateri srbski in črnogorski krogi vodijo spet glasnejšo akcijo za direktno železniško zvezo Beograda in Srbije z morjem preko Črne gore. Načrtov je več, vendar ima zveza Peč—Andrijevića—Kolašin—Podgorica—morje največ zagovornikov. Ta akcija ima svoj pomen tudi za prilike, ki vladajo v Črni gori. Z njeno izvedbo bi bila ta do prevrata poleg Srbije edina pokrajina s samostojno državo, še tesneje pridružena Srbiji in bi predstavljala najbližjo obalo Beograda.

Prometno vprašanje Črne gore je samo eno izmed mnogih, dasi je važno in je njegovo zapostavljanje imelo že mnogo kvarnih posledic. Črnogorci so stalno poudarjali, da je edina nova pridobitev zveza Bileća—Nikšić nezadostna in veže samo periferijo. V načrtu je sicer bilo njeno podaljšanje na eno stran preko Gackega do Foče in na drugo do Podgorice, do realizacije pa ni prišlo. Prometne prilike so ostale tako tudi v novi državi na močno zaostali stopnji. Povzročale so draginjo blaga, ki je pasivno pokrajino težko prizadela.

Ni pa prometno vprašanje edini vzrok znanega »črnogorskega nezadovoljstva«, ki zasenčuje slavo junaških dni. Mnogi pojavi so podobni onim, ki so vplivali tu tudi na slovensko sredino. Fevdalizem je gospodaril v tej pokrajini izredno dolgo. Vendar je zmagovalo nad njim tudi tu moderno gospodarstvo, ki je vkljenilo deželo v področje profitnih spekulacij itd. Dežela sama je bila preslabotna, prečerna in deloma zaradi zaostale strukture nesposobna, da bi se v njej sami ustvarili vsi pogoji, ki so jih dosegle druge naprednejše pokrajine. Bili so sicer v programih nekaterih političnih grupacij po l. 1905., ko začenja v Črni gori politično življenje v sedanjem pomenu besede, toda do realizacije ni prišlo.

Priključitev k Srbiji in gospodarski razvoj v novi državi je prinesel v črnogorsko gospodarsko in socialno življenje še močnejši tok, ki je pokazal še jasneje zaostalost in nepripravljenost te sredine — in tudi rane, ki so ji bile pri tem prizadejane. Ni se prilagajala ta sredina sama, po svojih koristih in potrebah, temveč je bila samo objekt, ki se je moral prilagoditi diktatu naprednejšega in odločujočega. Odločilne politične činitelje je zanimala kot pokrajina z izvestnim številom volivcev, dasi ni moglo njihovo število bog ve kako odločati. Posebnih gospodarskih programov, ki bi skušali zaježiti ali omiliti škodljive posledice novih gospodarskih metod, ki so se vedno huje kazale v življenju ljudskih množic, nihče ni niti postavljaj, kaj šele izvajal. Mala kmetijska posest se je vedno bolj drobila in zaostajala. Pojavljalo se je vedno več odvisnih sil, ki so iskale zaposlitve. Industrije doma ni bilo, zato je zavzela emigracija — stalna in sezonska — še hujski obseg. Zadrugištva ni bilo in ga še zdaj tako rekoč ni. Če so bile letine slabe je zato to tu čisto pomenilo kmetiču in njegovi družini glad. Kredit je bil dolgo časa izključno »zelenaški«.

Pravi vdor bančnega kapitala pa pomenijo krediti DHB po l. 1925., ki ji je že l. 1934. dolgoval črnogorski kmet din 39.482.000. Ker denarja ni imel, je bilo 70% dolžnikom posestvo prodano. Večina jih je DHB dala prejšnjim lastnikom v najem. DHB je tako postala črnogorska veleposestnica. Kot bi sklepali po posestni strukturi zetske banovine, je socialna struktura črnogorske vasi približno taka: posestev pod 2 ha je 34,1% ter je v tem pogledu med onimi pokrajinami naše države, ki imajo najvišje število drobnih posestev. Zaostalost obdelovalnih metod in slabe prometne razmere to stanje še poslabšajo. Od 2—5 ha ima 30,7%, od 5—20 ha pa 31,3% vseh posestnikov. Ima pa zetska banovina precejšen odstotek veleposesti — 3,9%!

Med nekaterimi merami, ki bi nekoliko omilile položaj številne črnogorske »sirotinje«, so poleg prometnih del, pospeševanja turizma in podobno, posebno melioracije. Tu je v prvi vrsti star načrt izsuševanja Skadarskega jezera, ki ga je pa mogoče izvesti le skupno z albanskim sodelovanjem. Vršile so se tudi med kmeti podobne akcije, kot na Hrvatskem »Gospodarsko Slogo«. Važno vprašanje je organizacija onih odvisnih delavcev, ki se stalno ponujajo za delo, tako po mestih v državi, kot v tujini (n. pr. iranska železnica) ter so izpostavljeni

Nove odločne Chamberlainove besede

LONDON, 5. aprila. Reuter. Na večerajšnji seji vodstva konservativne stranke je govoril tudi Chamberlain, ki je med drugim dejal, da so zavezniki sklenili voditi politiko odločnega vojskovanja do konca in do popolne zmage. Po sedmih mesecih vojne čuti desetkrat bolj lakot v začetku, da bodo zmagali zavezniki. Ko se je vojna pričela, so bili Nemci mnogo bolj pripravljeni kakor zavezniki in so zato pričakovali, da jih bodo napadli še preden se bodo mogli bolje pripraviti. Toda napadli niso. Hitler je ali mislil, da bo vojno dobil tudi brez napada, ali pa si kljub vsemu ni upal napasti. Naj bo pa kakor koli, gotovo je, da je prišlo že zamudil. V teh sedmih mesecih so se zavezniki tako okrepili in pripravili, da so sigurni svoje stvari. Če pa bo Nemčija hotela voditi brezobzirno vojno, jo ji bodo zavezniki vrnil v obrestmi. Tudi simpatije nevtralnih držav so vedno bolj na strani zaveznikov, čeprav so morali tudi oni seči po ukrepih, ki nevtralcem niso prinesli ugodnosti. Moroda so še nekateri, ki se boje Nemčije za-

radi njene vojaške sile, toda tudi to bo kmalu minilo. Nevtralci se morajo zavedati, da ne gre, da bi podpirali Nemčijo, ko v globini svojih src prav dobro vedo, da bo pomenila zmaga Anglije tudi svobodno življenje za njih, medtem ko bi pomenil angleški poraz suženstvo.

LONDON, 5. aprila. Reuter. Angleški listi se obirno ukvarjajo z večerajšnjim Chamberlainovim govorom in konferenco konservativnih parlamentarcev in podčrtujejo zlasti one besede premierja, ki jih je posvetil blokadi in dejal, da bo »zamašena vsaka luknja«. Chamberlain je pravilno povedal, da Nemčija sploh nima nobenih pravih prijateljev na svetu. Prav tako razpravljajo o blokadi tudi francoski listi in pravijo, da bodo pomenili nadaljnji blokadni ukrepi zaveznikov pravo okolitev Nemčije. Poostritev blokade bo zadel Nemčijo na vseh straneh. Ta blokada je naperjena direktno proti nemški vojski na bojišču. Tej vojski je potrebno železo, katerega zavezniki ne bodo več pustili v Nemčijo, ki bo morala prej ali slej kapitulirati.

Položaj francoskega gospodarstva

PARIZ, 5. aprila. Pred parlamentom je bilo včeraj podano poročilo o stanju francoske zunanje trgovine. Naglašeno je bilo, da ministrstvu za trgovino primanjkuje uradništva, ki ga je komaj četrtrino toliko, kolikor ga ima Anglija. Isti primer je s krediti, s katerimi razpolaga trgovinsko ministrstvo. V interesu Francije je, da dvigne svoj izvoz, posebno v področjih, ki so odvzeta Nemčiji. Francoska kemična industrija ima 101.600 podjetij,

ki proizvajajo blago v vrednosti 15 milijard frankov. Od tega se izvozi blaga v vrednosti treh milijard frankov. Industriji, ki zaposluje 150.000 delavcev, je potrebnih 36 tehničnih strokovnjakov. Poraba premoga je znašala v januarju 80 milijonov ton. Domača proizvodnja je dala 51 milijonov ton, dvignejo jo lahko na 55 do 60 milijonov ton. Železnice premagujejo velike napore z uvozom belgijskega in angleškega premoga.

Na Jadranu ni angleških ladij

LONDON, 5. aprila. Reuter. Turinska »Stampa« in po njej nekateri nemški listi so objavili vest, da je vdrla angleška vojna mornarica na Jadransko morje in ustavila tri jugoslovanske tovorne parnike. Z uradnega mesta izjavljajo, da je ta vest od začetka do konca izmišljena. Na Jadranu ni nobenih angleških bojnih ladij.

Minister Dalaware v Parizu

PARIZ, 5. aprila. Reuter. Francosko-angleška liga v Parizu je izdala ob priliki bivanja angleškega ministra za javna dela Delawara na mladino razglas, v katerem pravi med drugim: »Zdaj nimamo več potrebe, da govorimo dva jezika, niti ne, da smo ločeni po morski ožini. Pred skupno nevarnostjo smo vsi eni, en sam edinstveni narod.« Na čast gostu je bila prirejena večerja.

PARIZ, 5. aprila. Havas. Novi angleški minister za javna dela Delaware je bil sprejet od občinskega sveta pariške občine. V odgovoru na pozdrave je Delaware dejal, da sta oba naroda združena v vojnem tovarštvu, ki bo ostalo ohranjeno tudi po sedanji vojni.

TAJNA SEJA ANGLEŠKEGA PARLAMENTA

LONDON, 5. aprila. Reuter. Za 11. t. m. je sklicana tajna seja spodnje zbornice, na kateri bodo razpravljali o poostritvi gospodarske vojne.

BULLIT SE VRNE V PARIZ

WASHINGTON, 5. aprila. Havas. Zaradi slabega vremena je ponovni odlet prekooceanskega letala odložen. Z letalom se bo vrnil v Pariz tudi ameriški poslanik Bullit.

NOVA NEMSKA LETALA

LONDON, 5. aprila. Reuter. Zdi se, da so pri spopadu med nekim angleškim vodnim letalom in nemškimi letali sodelovali novi avioni Junkers tipe »88«.

izkoriščanju in prevaram.

Kje bo Črna gora dobila sredstva za izgraditev takih načrtov? Po nekaterih proračunih bi bila potrebna najmanj milijarda din. Pri tem poudarjajo eni, da bi se sredstva morala dobiti tam, kjer je običajno 750 milijonov din reparacij, ki bi jih morala dobiti bivša Črna gora. Drugi pa trdijo, da je potrebna predvsem notranja preobnova, ki naj odpravi vse, kar je na poti naprednemu razvoju ter odstrani vse škodljive izrastke, ki jih je prinesel dosedanj razvoj. Na to pot je stopila takozvana tretja črnogorska ge-

neracija, v nasprotju s prejšnjo inteligenco, ki je v ogromni večini zapustila rodno deželo ter se porazgubila po raznih službah. Novi rod je zrasel v novih razmerah ter čutil obenem z ljudstvom težak pritisk v gospodarskem, socialnem in političnem oziru. Razumel je zle posledice njegove kulturne zaostalosti. Iz delovanja te inteligence in iz težkih preizkušenj, ki jih je moralo pretrpeti ljudstvo, poganjajo nove kali napredka, ki kljub vsem težkim oviram obetajo dvigniti tudi Črno goro v isto vrsto z drugimi pokrajinami naše države.

Domači zapiski

Beograjska SDS o politiki Kmetičko demokratske koalicije

Organizacija SDS v Beogradu je imela sestanek, na katerem je Sava Selenić v svojem govoru med drugim dejal: »Po donošenju volivnega zakona mora politika doživeti popoln uspeh. To politiko morajo izvesti poleg nas tudi oni, ki so bili skupaj z nami, ko smo še bili v opoziciji. SDS in KDK delata zadnji čas v tem smislu, kar je zadosten pogoj, da bo politika sporazuma dosegla popoln uspeh. Tajnik stranke dr. Živojin Vorkapič je naglasil, da bo SDS s tem, ko bo spojila vse pozitivne elemente na Hrvatskem z onimi v Srbiji, storila največjo uslugo srbskemu narodu in državi v težkih časih.

Cvetković in Maček v Kragujevcu

Predsednik in podpredsednik vlade sta si v družbi vojnega ministra generala Nedića ogledala naprave v Kragujevcu. V teku dne je dr. Maček sprejel odposlanstvo kmetijske zbornice iz Niša ter mu obljubil pomoč pri nekaterih vprašanjih poljedelstva in trošarine.

Ugibanja o občinskih volitvah

Na službenem mestu v Beogradu ne vedo nič o razpisu občinskih volitev. Vest o eventualnih volitvah je pa naletela v narodu na živahen odmev. Povsod terjajo, da se čimprej izda novi občinski volivni red s tajnim glasovanjem. »Novosti« vedo povedati, da bodo občinske volitve že v maju. »Nova Riječ« pa naglašaja, da je bila takoj po sporazumu zamujena najlepša prilika za razpis volitev. Zdaj je n. pr. glasovala Kanada, čeprav je v vojni. Glasovali so celo frontniki na francoskem bojišču. Torej je stvar le nas samih, če lahko gremo na volitve.«

Dr. Laza Marković in Boža Maksimović vstopila v JRZ?

Kakor poroča »Jutarnji List« iz Sarajeva, sta ministra dr. Laza Marković in Boža Maksimović pristopila v JRZ.

„Seljački Dom“ o Cvetkoviću

Glavno glasilo HSS »Seljački Dom« piše o zadnjem govoru Cvetkovića in naglašaja, da je predsednik vlade odkrito dejal, da »odločujoči činitelji v Beogradu niti ne pomišljajo, menjati svojo politiko do sporazuma, temveč so pripravljene graditi sožitje še dalje. S tem govorom je Cvetković sporočil Srbom v banovini Hrvatski, da morajo živeti v sporazumu s Hrvati. Če so se mogli znajti z njimi prej, se morajo tudi zdaj. Te besede so važnejše tembolj, ker jih je predsednik vlade potrdil tudi z dejanjem pri ureditvi financ Hrvatske.«

Samo politična kombinacija

»Hrvatski Dnevnik« se bavi s pisanjem »Demokrata«, glasila demokratske mladine v Beogradu ter dostavlja: »Demokrati v stolpcih svojega mladinskega glasila poročajo, da hoče dr. Maček oslabiti moč srbskega naroda. Zmerom bolj jasno se vidi, da demokrati niso iskreno šli na delo za sporazum. Njim sporazum ni bil stvarno delo za ureditev odnošajev med Srbi in Hrvati, temveč samo politična kombinacija, ki naj bi služila politični afirmaciji njihove stranke. Z njih strani se slišijo o Hrvatih in njih političnih činiteljih stvari, ki zbujačo še večje nezaupanje. Kaj smo Hrvati krivi, da Srbi niso stvorili močne politične organizacije? Sporazuma nismo sklenili z nobeno srbsko stranko, zato ni strankarski. Če so demokrati sigurni, da bodo dobili v Srbiji večino, zakaj nasprotnoje razpisu volitev?«

Madžari in Slovani

Zadnja številka »Slovenske Misli« piše pod gornjim naslovom tudi tole: »V 19. stoletju so imeli Madžari samo delno oblast nad Slovani, pravi gospodarji nad obema so bili Nemci. Ti so madžarski aristokraciji zagotovili stoletni privilegirani položaj eksploatacije nad preprostimi madžarskim ljudstvom in Slovani pod krono sv. Štefana, toda pod pogojem, da bo vsa madžarska država stavljen v službo nemškega prodiranja na Vzhod. Temu je, verujemo, enkrat za vselej konec. Novosadski »Dan« se vprašuje, v čem je znak, da je temu res konec? Kje je zagotovilo, da bi se ne ponovile metode in stanje iz 19. stoletja?«

Maribor

Kaj bo na letošnjem Mariborskem tednu

V mestni posvetovalnici je bila sinoči anketa naših gospodarstvenikov, kulturnih in sportnih delavcev, ki jo je vodil predsednik MT dr. Lipold. Da je zanimanje za prireditev Mariborskega tedna kljub izrednim razmeram zelo veliko, je pokazal sinočnji obisk raznih zastopnikov, ki so po vrsti izjavljali, da bodo in kako bodo sodelovali na IX. Mariborskem tednu, ki bo od 3. do 11. avgusta. Iz obširne in zanimive debate posnemamo, da bo letošnja tradicionalna gospodarsko-kulturna revija obmejnega Maribora zelo pestra. Prireditvev bo na istem prostoru kot lani, le da bo veselični prostor manjši, ker bo tovarnar Hutter že pričel graditi stanovanjski blok na bivšem unionskem ozemlju. Med razstavami naj omenimo veliko obrtniško razstavo v večjem stilu, kateri bo pridružen kuharski natečaj. Posebnost letošnje gostinske razstave, ki jo bo priredilo Združenje gostinskih podjetij v Mariboru, bo velika razstava vseh jugoslovanskih piv pod geslom »pivo ljudska hrana«. Umetniški klub v Mariboru bo priredil umetniško razstavo, ki bo posebna privlačnost MT. Želeti je, da bi bila ta razstava že v novih prostorih gradu. Zanimiva bo tudi gozdarska razstava združena z razstavo lesa in njegovih proizvodov. Morda bo razstavljala tudi domača papirna industrija. Bolgarsko-kulturna razstava, ki jo pripravlja prof. Sedivy bo gotovo

prav zanimiva. Omeniti je treba tudi razstavo Prekmurja in našega dela Koroške. Seveda ne bo izostala krasna tujkoprometna razstava. Čebelarji nas bodo presenetili z razstavo in čebelariskim taborom, krojači pa z veliko modno revijo. Obrtniški razstavi bo pridružen sejem obrtniških izdelkov, kar doslej še ni bilo.

Zelo pester bo sportni spored letošnjega Mariborskega tedna. Na Mariborskem otoku bodo plavalne tekme, na Dravi pa tekme plavačev iz večjih mest naše države. Privlačno bo tudi tekmovalje s kajak čolni. Lahkoatletični bodo priredili štafetni tek skozi mesto in kot novost

stilni tek lahkoatletov. Tenis pripravlja večji turnir, šahisti pa medmestno ali medklubsko tekmo. Kolesarji bodo priredili dirko okoli Pohorja, avtomobilisti dirko po novi cesti na Pohorje, kasaki pa derby na Teznu. Izostali tudi ne bodo motociklisti, ki bodo priredili večjo prireditvev. Jadrnalno letalstvo bo priredilo tekmo jadrnalnih letal in akrobacija ter razstavo modelov.

Tudi letos bo za obiskovalce MT polovična voznina. Ker so vse predpriprave že v polnem teku, smo prepričani, da bo IX. Mariborski teden prav tako dosegel lep uspeh kakor vse dosedanje prireditve.

Mladinski zbor iz Rakeka v Mariboru

V soboto zvečer bo v veliki dvorani Sokolskega doma koncert mladih pevcev iz Rakeka. Čez sto pevcev z veseljem in ljubeznijo goji pod vodstvom svojega dirigenta Maksa Pirnika našo narodno in umetno mladinsko pesem. Zbor nastopa že dalje časa in je med drugim koncertiral lansko leto tudi v Ljubljani, kjer je dosegel zelo lep uspeh, ki mu ga je v polni meri priznala tudi strokovna kritika. Poleg Trboveljskega slavčka je nedvomno najboljši in najmočnejši slovenski mladinski zbor, ki razpolaga z vsemi odličnostmi oblikovnega ter vse-

binskega podajanja. Prav gotovo je značilno, da prihajajo mali pevci iz obmejnega Rakeka v obmejni Maribor. Na svoji meji vršijo važno kulturno misijo, ki jo bodo vestno izpolnili tudi pri nas. Zato je potrebno, da izkažemo vso pozornost tem požrtvovalnim in ambicioznim pevcem ter jim napolnimo dvorano. S tem bomo počastili njihovo delo in našo mladinsko glasbeno tvornost ter dokazali, da znamo tudi mi ceniti dobrine in prizadevanja, ki služijo dviganju naše narodne kulture.

Ali kaznilnica goji obrtno vzgojo?

Obrtništvo raznih panog se je že večkrat pritoževalo o veliki konkurenci, ki mu jo dela moška kaznilnica v Mariboru. To postopanje moške kaznilnice se je hotelo od raznih strani prikazati, kakor da bi bilo v korist kaznjencem s tem, da bi se jim dala prilika, da se izučijo primernega rokodelstva, ki bi jih naj po prestani kazni usposobilo za pošteno pridobivanje. V resnici pa je zadeva s tem vzgajanjem drugačna. Kaznilnica je pravcato industrijsko velepodjetje. Kaznjenci v tem zavodu so zaposleni pri nešteti najmodernejših strojih, tako da vrši v glavnem stroj ono delo, za katero bi se moralo po vzgojnih načelih zakona o

izvrševanju kazni na prostosti usposabljanju kaznjence. Ob taki zaposlitvi ne more biti govora, da bi se dosegel zaželen uspeh, namreč ta, da bi bil kaznjenc izučen in izurjen rokodelca, ker je v resnici samo sluga stroju in nima pojma o rokodelstvu, ko pride iz ječe. S takim postopkom pa seveda ni pomagano kaznjencu, ampak je to postopanje brezprijemno izkoriščanje cenene človeške delovne sile zlasti zato, ker so kaznjenci v poletnem času zaposleni do 11 ur dnevno, kar predstavlja svojevrstno konkurenco proti rokodelskim obrtnikom, ki so vezani v zaposlitvi svoje delovne moči po ZZD na 8 do največ 10 urni delavnik.

Vaš uspeh: mali oglasi v »Večerniku«!

Dva fanta izvršila 13 vlomov v mestu

Mariborska policija je izročila sodišču 43 letnega Davida Mauka in 18 letnega R. V. ter 16 letnega G. R. iz magdalenskega predmestja, ki imajo na vesti številne vleme v mestu. Ugotovljeno je, da so se sestajali v stanovanju Mauka na Betnavski cesti 3 mladoletniki G. R., C. O., L. B., Š. R. in znani 66 letni vlomilec Alojz Pichler. Mauko je imel na pobaline velik vpliv ter jim je dajal nasvete za vleme in tatvine in od njih sprejemal del plena. Preiskava je ugotovila, da sta zadnje dni marca G. R. in R. V. vlomila v pralnico tovarne perila Elze Duriave na Tržaški c. 6 in ukradla nekaj gotovine ter perila. To je bilo v noči na 24. marca. Naslednjo noč sta pobalinal vlomila v pralnico čistilnice Nedog v Razlagovi ul. 22 in pokradla raznih stvari in denarja za 18.000 din. Isto noč sta vlomila v pisarno lesnega trgovca Mirka Lešana v Kopališki ulici 8 ter v pisarno trgovca s kurivom A. Filipančiča v isti ulici. Obema je bilo pokradeno precej denarja. Od Filipančiča sta mlada vlomilca odšla v pisarno slikarja Josipa Škofa v Vetrinjski ulici in stikala za skrajem. V noči na 30. marca sta vlomila v pisarno podjetja Škrinjar & Dolenc v Miklošičevi ulici in v pisarno Rihe. Pri prvem so odnesli več stvari, pri Rihhi pa sta morala oditi brez plena. V isti noči sta vdrla v pisarno Fordove delavnice na Massarykovi cesti in ukradla razno orodje, ter nekaj denarja. Nadalje sta R. V. in C. O. vlomila v noči na 24. marca v pisarno trgovca s kurivom Pirkmajerja na Aleksandrovi cesti in odnesla nekaj denarja. Pobalinali so v zadnjih dveh mesecih vlomili še v trgovini Leban, pisarno ključavničarja Hitzla in v pisarno kleparja

Romiha v Smetanovi ulici. Opisane vleme so priznali. Pri mladih vlomilcih so zapolnili še precej ukradenega blaga.

VARAŽDINSKI SREDNJEŠOLCI V MARIBORU

Včeraj so prispeli v Maribor petošolci gimnazije iz Varaždina, ki so si pod vodstvom svojega razrednika in ene profesorice ogledali zanimivosti našega mesta. Po Mariboru jih je vodil uradnik tukajšnjega »Putnika« g. Evgen Vuga. Varaždinci so bili tudi v tvornici »Zlatorog« ter v mariborskem muzeju, kjer jim je g. prof. Baš obrazložil zanimivosti. Mladi Varaždinci so bili z ekskurzijo v Mariboru zelo zadovoljni.

STARO ŽELEZO — ZLATO

Menda se še nikoli ni prodajalo staro železo v toliki meri, kakor zadnje tedne. Razni brezposelni in drugi ljudje se sploh ne bavijo z drugim, kakor z zbiranjem starega železa in raznih odpadkov. Dan za dnem vidiš lahko na ulicah ročne vozičke, vozove in težke avtomobile, ki vozijo staro železo k trgovcem, ki to železo kupujejo. S tem imajo zaslužek zbiralci in seveda tudi trgovci. Zato skoraj ni pretirano, če trdimo, da je staro železo zlato. Nekoč smo dejali: lov za zlatom, sedaj pa velja parola: lov za starim železom, cunjami in glaževino.

m. Premeščen je dolgoletni prvi kaplan pri sv. Magdaleni v Mariboru g. Anton Cafuta za provizorja k Sv. Antonu na Pohorju.

m. Ljudska univerza. Drevi ob 20. bo predaval inž. Franc Premier iz Ljubljane o nafli, svetovni velesili. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike.

m. Komisija za mojstrske izpite sestavljajo dr. Pretnar Josip, tajnik Zbornice za TOI, kot predsednik, politično upravni tajnik Fran Sink ter dr. Jure Koce kot njegova namestnika. Za namestnika predsednika komisije v Mariboru sta imenovana mestni obrtni referent dr. Senkovič in okrajni podnačelnik doktor Mirko Brolih.

m. Novi železniški vozni red. TPZ je prevela na odločujočem mestu obvestilo, da bo s poletnim voznim redom v veliki meri izboljšal naš železniški promet. Vseh želja in predlogov našega članstva ob priliki lanske ankete ljubljanske železniške direkcije žal ni mogla upoštevati, ker ima z določeno omejeno kilometražo od strani železniške uprave vezane roke. Povdariti pa moramo, da je ljubljanska železniška direkcija tudi tokrat pokazala veliko razumevanje za turistične potrebe našega železniškega prometa, seveda v okviru danih možnosti.

m. Literarni večer ljubljanskega Umetniškega kluba bo v kratkem v mariborskem gledališču.

m. Tukajšnja Borza dela potrebuje za takoj sledeče delovne moči: 1 kleparskega pomočnika, 1 krovc, 1 elektromonterja, 1 mizarjskega pomočnika, 3 kravarje, 1 šiviljo, 1 hotelsko kuharico.

m. Oblastni odbor JS v Mariboru priredi 28. aprila na Trgu svobode svojo veliko dobrodelno tombolo, katere čisti dohodek je namenjen za letovanje siromašne dece na našem Jadranu. Glavni dobitek v gotovini din 10.000.—, vrednost vseh dobitkov din 40.000. Cena tablicam din 4.—. Razprodajalci tombolskih kart jih lahko dvignejo v društveni pisarni, Aleksandrova cesta 3.

m. Rdeči križ Devica Marija v Brezju pri Mariboru priredi v nedeljo, 5. maja na vojaškem vežbališču na Teznu veliko dobrodelno tombolo.

m. Tujkoprometna zveza v Mariboru je sklicala za sredo 10. t. m. ob 16. v lovski sobi pri »Orlu« članski sestanek. Na tem sestanku se bodo obravnavala vsa aktualna vprašanja našega tujkega prometa, podala situacijska poročila in smernice za delovanje na polju pospeševanja tujkega prometa v skladu s potrebami, ki jih narekuje trenutni položaj.

m. Društvo »Bivših mornarjev« v Mariboru bo zborovalo v nedeljo dne 7. aprila v društveni dvorani hotela »Novi svet« ob 9.30. uri. Vabljeni so vsi člani kakor tudi prijatelji mornarjev.

m. Kolo je neko ukradel kleparskemu mojstru Viktorju Petroviču iz dyorišča na Tržaški cesti 6. Ukradeno kolo je znamke »Brenabor« z ev. štev. 22841.

Bo staro pokopališče še obstajalo?

Na posebno vprašanje pri mestnem pogrebem zavodu, če se z ozirom na zadnji (uradno še zdaj nerazglašeni) sklep mestnega sveta že vršijo izkopavanja na starem pokopališču, se glasi odgovor tako, kakor da to javnost nič ne briga. Medtem pa smo sami ugotovili, da je bilo na starem delu tega pokopališča zadnji čas že več izkopavanja, več pa jih v kratkem pričakujejo.

Imamo več resnih razlogov, zakaj nas to nasprotje še prav posebno zanima. Predvsem nam je znano, da je — tudi po mednarodno veljavnem zakonu — vsako pokopališče javnega značaja, torej da ima javnost pravico, da se zani-

m. Pomanjkanje bencina ublaženo. Ker je devizni oddelek Narodne banke dosegel z romunskimi odločujočimi krogi sporazum olajšanja uvoza romunske nafte v Jugoslavijo, je tudi vprašanje bencina povoljniješe.

m. Električna pri Sv. Urbanu. Te dni je pri Sv. Urbanu nad Mariborom prvič zasvetila električna. Elektrifikacija je izvršilo mestno elektriško podjetje. Pri kapelici pod Sv. Urbanom so zgradili transformator. Pomanjkanje petroleja pospešuje zanimanje za elektrifikacijo na vsem počinju.

m. Napad v Brezju. Neznani moški so napadli v Brezju pri Ločah 31 letnega posestnikovega sina Alojza Leskovarja iz Draže vasi pri Ločah ter ga nevarno poškodovali po glavi.

m. Tovorni avto je zavezil na Tržaški cesti v kolesarja Hinka Fekonjo, ki je dobil pri padcu poškodbe na glavi in si je zlomil tudi levo ključnico. Poškodovanca je mestni avtobus prepeljal v bolnišnico.

m. Babico je napadel. Ko se je babica Ana R. vračala od poroda v Dupleku domov v Brezje, jo je na samotni poti napadel neki nasilnež in ji hotel storiti silo. Pri tem ji je napadelec zvil prst na desni roki in ji je Rdeči križ na Brezju nudil prvo pomoč.

* Glavna zaloga soli v Mariboru sporoča, da je začela z današnjim dnem obratovati Aleksandrova cesta št. 76 (v skladiščih D. Rakuša, II. uvoz zraven bencinske črpalke). Obratovanje se bo vršilo dnevno od 8.—12. in od 14.—16. ure.

* Klub absolventov trgovske akademije v Mariboru bo imel svoj redni občni zbor dne 19. t. m. v posebni sobi Kino-restavracije.

m. Nočna lekarniška služba. Od 30. t. m. do vključno 5. aprila: lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 27-79.

Kino

* Grajski kino. Danes »Nanette«. Jany Jugo, Hans Soehner. Zabava, krasno peje, izborna glasba.

* Esplanade-kino. »Njena prva ljubezen«, film mladosti, pesmi in glasbe z nepozabno umetnico Deanno Durbin.

* Kino Union. »Heroji Zapada« je film največjega obsega izza časa postanka današnje Amerike in o najznamenitejšem pionirju doseljenstva Damijelu Booneu.

Mariborsko gledališče

Petek, 5. apr., ob 20.: »Gejša«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Sobota, 6. aprila, ob 20.: »Neopravičena ura«. Globoko znižane cene. Zadnjič.

Radio

Petek, 5. aprila.

Ljubljana: 18 Zenska ura, 18.20 Pariške pesnice, 18.40 Francoščina, 19.50 O Kurščku, 20. Simf. koncert (prenos iz Beograda), 22.15 Samospevi in dvospevi. — Beograd: 17.45 Narodne pesmi, 19.20 Žalski kot romanopisec, 21.45 (koncert), 22. Koncert solanske glasbe, 22.30 Plošče. — Dunaj: 18.30 Klavirski koncert, 23.10 Zabavni koncert. — Sofija: 17. Klavir. — Bukarešta: 19.15 Oboa in klavir, 19.35 Prenos iz opere. — Budimpešta: 19.30 Prenos iz opere. — Lille: 19.45 in 23.45 Komorna glasba. — Praga: 21. Koncert, 23. Komorna glasba. — Strasbourg: 20.50 Klavirski koncert. — Rim: 21. Simf. koncert. — Hilversum II.: 22.45 Koncert na orgljah.

ANGLESKE POSTAJE ODDAJAJO VESTI: v angleščini: 9, 11.45, 12.30, 17, 19, 23, 0.30. Kratkovalovne postaje oddajajo v angleščini istočasno na 49.59 metrov in na 30.96 metrov. Dalje oddajajo te postaje v nemščini: 6.30, 13.30, 21, 23.15, v francoščini: 18.15, 20, 15, 22, in 0.45, v srbohrvaščini (tudi na srednjih valovih) ob 21.45.

Sokolstvo

1 Celjski Sokol bo priredil »Slovanski večer«, ki bo res svojevrstna narodna prireditvev.

1 Občni zbor Sokolske čete v Rakičanu, je bil v nedeljo ob številni udeležbi soboškega in domačega članstva ter je bila na njem izvoljena sledeča uprava: starosta g. Rajnar, načelnik Antalič, tajnik in blagajnica g. Dularjeva.

ma za te svete kraje. Mestni župnik pa zatrjuje, da bo staro pokopališče obstajalo tudi še nadalje — torej tudi še po preteku koncem letošnjega aprila določenega roka. Seveda velja to samo za nadaljnji obstoj grobov in grobnic, za katere svojci prevzamejo skrb negovanja in plačevanja najemnine, ki znaša za to leto 20 din od groba, 70 za grobnico. Pokopališče, ki je zdaj podobno opustošenemu bojišču, se bo zopet uredilo, dobi tudi zopet posebnega paznika (najbrže dosedanjega). Od nadaljnega obstoja izvzeti bodo le grobovi in grobnice, ki se nahajajo na črti podaljšanja ulic. cipe.

Zanimivosti

Človek, ki je prvi izdal načrte Maginotove linije**Kako sta nemška špijona vpletla v svoje mreže francoskega kapetana Frogeta**

Slavni Andre Maginot je hotel svojo domovino obvarovati pred novimi vpadi. Zato je izdelal načrt za gradnjo moderne in močno utrjene obrambne črte. Ko so pričeli za gradnjo vzdolž francosko-nemške meje, so se pojavili špijoni, ki so hoteli prodreti v tajnost načrtov inženirja Maginota. Najvidnejši med njimi je bil frankofurški advokat dr. Gottfried Weissner, ki je bil v svetovni vojni častnik protišpijonskega oddelka.

Dr. Weissnerjevi špijoni so opravili že marsikak posel v Franciji v splošno zadovoljstvo šefa in nemške vlade. Tokrat pa je dr. Weissner dobil kočljivo nalogo: za 500 mark je treba dobiti kar najbolj avtentične podatke o tajnostih Maginotove črte.

Dr. Weissner je izbral za svojega pomočnika najzanesljivejšega človeka, Stanislava Kraussa, poljskega častnika, s katerim se je srečal v Varšavi. Njegov drugi sodelavec je bil dunajski Zid Anton Geissmann, ki je odlično govoril francosko in nemško ter je bil pripravljen na še tako veliko pustolovščino.

Nekega zimskega popoldneva so sedeli v doktorjevem salonu gospodar, Krauss, mož aristokratskega izgleda in polni samozavesti, in mali širokoplečati Zid Geissmann.

— No, dragi Geissmann, je pričel doktor razgovor, sedaj vas bom poslal v Belfort. Poskusili boste tam dobiti častnika, ki bi se dal ujeti na naše limanica.

— Kakšnega častnika, gospod doktor? je vprašal Zid. Iz artilerije?

— Ne, ne!... Enega iz generalštaba!

Geissmann je zmajal z rameni, češ, takšnega bo pa zelo težko dobiti.

— Prav zato pa pošiljam tja vas, je odvrnil dr. Weissner. Nagrada je vredna tveganja, časa imate dovolj. Najdite pripravnega častnika, Krauss pa vse potrebne podatke o Maginotovi črti. Prvemu je doktor obljubil nagrado v znesku 50.000, Kraussu pa 200.000 mark.

Anton Geissmann je pripravil prtljago in se nekega mrazlega zimskega dne odpeljal v Belfort. Tja je došel v prvem mraku. V hotelu, kjer se je ustavil, se je prijavil kot trgovski potnik. Zid se je takoj pričel zanimati, kje bi lahko veselo prekrokal mrzlo noč. Ustrežljivi hotelir mu je priporočal lokal, kjer se tajno sestajajo najuglednejši ljudje in tudi zločinci, da hazardirajo. Gospod Anton se je kmalu zanašel. Po treh večerih je že dobro poznal polovico stalnih obiskovalcev nočnega lokala in kmalu je vedel, kdo izmed civilno oblečenih gospodov je polkovnik, major, kapetan...

Med veseljaki je bil tudi kapetan Froget, katerega si je Zid izbral za svojo žrtev. Bil je mož srednje velike postave in zelo razburljiv. Igral je kaj neprevidno in je pri kvartanju stalno izgubljal. Zidu ni bilo težko, poznati se s kapetanom. Ob neki priliki se je opogumil. Priporočal je razne načine igranja, s čimer si je pridobil kapetanovo zaupanje. Kmalu je Geissmann vedel, da stanuje Froget s svojo družino v majhni vili v predmestju in da mu kapetanska plača ne zadostuje za vsakdanje življenje, pa čeprav je v generalštabu.

Tako sta se kapetan Froget in Geissmann sprijateljila. Zid je častniku dejal, da živi v Parizu njegov dober prijatelj Gustav Meinbocker, ki je pravi mojster pri kartah. Zato mu je obljubil njegovo pomoč.

Toda Meinbocker, pravilno Krauss, je bil premoder, da bi se že sedaj umešal. Geissmann se je res odpeljal v Pariz, toda ne po pomoč za svojega kapetana, marveč da seznaní svojega špijonskega tovariša z dosedanjim delom.

Geissmann se je odpeljal v Frankfurt, v Belfort pa je prispel Krauss, da izvede drugi del dr. Weissnerjeve naloge. Seznanil se je s kapetanom Frogetom in ga seznanil s tajnostmi borzne igre. Froget je začel igrati na pariški borzi, kjer je kljub Kraussovim navodilom izgubil. Takrat pa mu je agent lokavo dejal, da so še druge metode in spekulacije nego borze.

Srepe je pogledal svojo žrtev in dejal: — So ljudje, ki bi bili pripravljeni plačati velike vsote, če bi vedeli, kaj se dogaja tam, na vzhodni meji. Sicer pa, vi ste v generalštabu? Vi veste, kaj to pomeni. Vsi narodi delajo to.

— Da, je odgovoril Froget. Zdi se mi, da sem uganil, kaj menite. Za koga pa delate?

Krauss je zmajal z rameni. Kdo ve? Morda za Rusijo, Anglijo... Edino kar vem, ljudje se zanimajo za utrdbe, ki jih grade na vzhodni meji.

— Toda, kaj, če grem sedaj na policijo in vse to povem?

— Ne bodo vam verjeli. Premislite, prijatelj in mi jutri odgovorite. Malenkost, 100.000 frankov, ki mi jih dolgujete, bo pozabljena, če boste razboriti. Poleg tega boste odlično plačani za svoje delo.

Siromašni častnik se je vedno bolj zapletaval v mrežo, ki mu jo je nastavljal agent. Izdajal je tajnost za tajnostjo.

Vse to pa ni šlo brez groženj. Niti Frogetov beg v Pariz ni pomagal. Maginotovo linijo ali nič! se je glasil odgovor zvitega Kraussa.

Pod pritiskom dolgov in drugih obveznosti se je kapetan Froget vdal. Se enkrat je poskusil na borzi, da bi zaslužil toliko, da se z družino za vedno izseli iz Francije. Medtem pa je načrt za načrtom Maginotove črte prehajal v roke Kraussa in dr. Weissnerja.

Nemci so se čudili urejenosti in smotrni razdelitvi prostorov in funkcij najmodernejše obrambne črte. Prepričali so se, da je Maginotova črta tako močna, da lahko odbije napad sleherne vojske.

Siegfriedova črta bi morala biti odgovor na Maginotovo. Takrat pa je nastal pre-

okret. Verjetno je, da sta zahtevala Geissmann in Krauss večje honorarje, a jih je poslal „gospod doktor“ k vragu. Geissmann je odšel v urad francoske protišpijonaže ter izdal nevarnega nemškega špijona dr. Weissnerja in kapetana francoskega generalštaba Frogeta.

Francozi so bili presenečeni. Aretirali so Kraussa in ga postavili pred sodišče. Pa kako se je začudil, ko so mu povedali, da ga je izdal častnik generalštaba kapetan Froget, s katerim je še nedavno sodeloval.

Vojno sodišče je Kraussa obsodilo na pet let prisilnega dela. Kmalu nato so zahtevali od njega, da napiše kapetanu Frogetu pismo, da bi tudi njega zaprl. Krauss je pisal, nič hudega sluteči Froget je odgovoril. Poslal je zahtevana pojasnila glede Maginotove črte. Korespondenca se je še nadaljevala, dokler ni bila mera polna. Frogeta so aretirali.

Vojaške oblasti niso hotele škandala, kapetana so postavili pred civilno sodišče v Belfortu.

Branilci so pokazali izredno uspešno obrambo. Pred sodišče so sklicali na desetline Frogetovih prijateljev, ki so podpisali izjave, da kapetan ni sposoben, da bi tako sramotno izdal domovino. Toda dokazi so bili neizpodbitni. Kljub temu pa je sodišče obsodilo Frogeta samo na pet let strogega zapora in na 10 letno izgubo častnih pravic. Nizka kazen za delo, ki bi ga Nemci ali Italijani kaznovali s smrtjo.

Teško ranjen ušel sovražni fronti

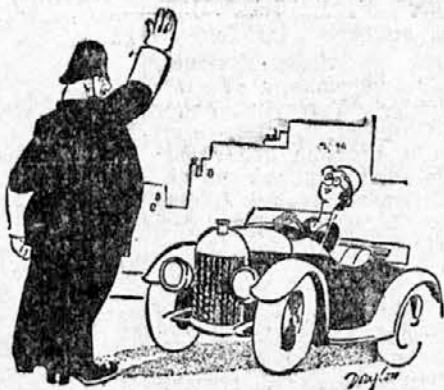
Objavili smo že da je dobilo med svetovno vojno devetnajst angleških letalcev najvišje britsko odlikovanje, Viktorijin križec. Prvega je dobil poročnik W. B. Rhodes-Moorhouse, ki je znan kot eden prvih letalcev v Angliji. Leta 1911 je že dobil dovoljenje za letanje. Ko se je začela vojna je odšel takoj na fronto. Dne 26. aprila 1915 je dobil povelje, da

razruši važno nemško železniško križišče, kar se mu je tudi posrečilo. Pri tem pa je bil ranjen, vendar se mu je posrečilo pripeljati letalo v oporišče. Ker je izgubljal na višini, je letel komaj 30 m nad nemškimi rovi. Pri tem je bil še večkrat ranjen. Pozneje je na fronti padel in bil odlikovan šele po smrti.

Ali bo London v pol leta bombardiran?

Na tem vprašanju je spodletelo angleškemu parlamentarcu Stokeu, ki je stavil s polkovnikom Wedgwoodom, da bo prestolnica ob Temzi v teku šestih mesecev napadena po Nemcih iz zraka in razrušena. Ker se kaj takšnega ni primerilo, je polkovnik stavo dobil. Stoke mu je moral odšteti denar in po dogovoru

prirediti v elegantni restavraciji imenitno kosilo. Optimistično nadahnjeni polkovnik je parlamentarcu še svetoval, naj skleneta za nadaljnjih šest mesecev novo stavo. Toda Stoke ni zaradi zračnih napadov več pesimist, postal je pa prav pesimističen zaradi vsebine svoje mošnje, zato je stavo odklonil.

Učiteljica pri krmihi.

— No, moj mali, kaj pa hočeš?...

Potegavščina s tenorjem - limonadarjem

Neka gospodična v Milanu, ki se je bavila s krojenjem oblek za gospode, je bila nemalo razburjena, ko je vstopil v njen salon krepak, stasit moški in si umeril novo obleko. Krojačica je zardeča jemala mero, medtem se pa do ušes zaljubila v moža. Predstavil se ji je kot tenor, ki je po naporni turneji v Egiptu prišel na oddih v Italijo.

Kmalu sta bila nerazdružna prijatelja. Krojačica je bila nora v svojega slavnega Radamesa, čeprav ni nikoli slišala njegovega glasu. Zalagala ga je z denarjem, saj ji bo slavni pevec lahko povrnil,

ko bo po oddihu spet nastopil svojo turnejo...

Nekega dne je žejna vstopila v bife. Naročila je limonado, ko je pa točilcu pogledala v obraz, se je onesvestila. Bil je njen Radames, navaden limonadar, ki je za njen denar odprl točilnico... Policija je izvedela, da je mož napravil že več takšnih turnej, zato ga je vlaknila za zapahe...

Največje orgle na svetu so v Atlantic Cityju v USA. Imajo 35.000 piščali, 1000 registrov in 8 klaviatur.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

38

Minil je že dober mesec, ko sta se Eliza in Glenison odpeljali z otrokom v Nairobi. Precej sta se obe čudili, da je tako iznenada izginila med njima najmanjša zavist in sovraštvo. Morda zategadelj, ker sta obe spoznali, da druga drugo neobhodno potrebujeta. Posebno veselo se je kazala Eliza, ki ji je padlo z ramen pretežko breme ter je ni bilo več strah pred srečanjem z Billom.

»Toda, veste, nekoliko hudo pa mi bo vendarle po njem,« je bilo Elizi le nekoliko žal, »tako lep in ljubeč otrok je!«

Na postaji v Nairobi sta se ločili. Eliza je prestopila v vlak, ki je vozil proti Kisumu, od koder bo nadaljevala pot v Ugando s parnikom. V Ugandi bo namreč počakala na Billa, ki se bo v kratkem vrnil iz Konga.

Glenison je ostala še nekaj dni v Nairobi, kjer si je utrujena odpočila ter poiskala zanesljivo pestunjo, ki ji je potem pomagala na potovanju v Kilima Nungu. Kako preprosto in enostavno je bilo vse to! si je dejala sedaj, ko je ležala v hladni in tihni koči sredi farme. Filipa še ni videla tako srečnega in veselega. Pa tudi sama je poslej pri njem precej pridobila na veljavi.

»Zakon brez otrok sploh ni zakon. Otrok je tesna zveza med možem in ženo,« ji je pravkar dejal. In če bi se vrnila brez otroka in z novico, da nikoli več ne bo mati. Kaj bi rekel Filip? Tega bi ne prenesel. Vsaka tuja žena bi ga omamila. In znova in znova si je lajšala vest z ugotovitvijo, da ni storila ničesar hudega. Če je prevzela nase odgovornost za otroka, ki je bil tudi Filipov, je vendar storila popolnoma prav. In kdo naj ji šteje v greh, če se bo izdajala za Brianovo mater? Bog daj, da bi mu bila boljše mati kot bi mu bila Eliza. In če je storila greh, ga bo skušala oprati z veliko ljubeznijo do nedolžnega bitja. Eliza pa mora za vselej izbrisati iz spomina. Hvala Bogu, da bo ta žena kmalu zapustila Afriko in odšla v daljnjo Argentino. Težko, da se bosta s Filipom še kdaj v življenju srečala.

Naslednjega dne sta prišla na farmo Michell in Robin, da pozdravita Gleno in otroka. Michell je le stežka stopil z voza, na katerem sta se pripeljala.

»Ta nesrečna noga mi še vedno nagaja,« se je tožil. »Filipu sem dolžan do smrti zahvalo; če bi njega ne bilo, bi

moja farma popolnoma propadla v dobi, ko sem se valjal po postelji ter preklinjal ves svet.«

Brian Patrick je sprejel oba nova gosta z veselim smehom in kriljenjem z rokami. »Lep otrok!« je pritrdil Michell. »Nisem vedel, da so lahko otroci v tej dobi tako ljubki. Moj Robin na priliko je bil čisto drugačen.«

Glenison je opazila, kako je Robin našobil usta. Tihno je stal ob strani in z debelimi očmi požiral malega Briana v Gleninem naročju. Znenada pa se je stisnil k njej ter poiskal njeno roko in ji zašepetal:

»Tako dolgo te ni bilo nazaj... skoraj vsak dan sem mislil nate.«

Videla je, da Robin trpi. Dolgo je ni bilo, ko pa se je zdaj vrnila, se zanj še ne zmeni... tistih nekaj besed in en sam poljub, potem pa ga je zapustila. »Mislim, da sedaj ne boš več imela zame časa, ko pa imaš drugega,« se je Robin pošteno boril s solzami. Glen je vzela še njega v naročje. »Nikar, Robin, zlati moj fantek,« ga je tolažila, »nikar se ne boj, da bi te ne imela več rada, ker je prišel k nam Brian. Saj sam veš, da ostaneva velika prijatelja. Tebe vsaj čutim v naročju, on pa je tako majčken. Toda bodi vesel, ker ga imamo. Ko zraste, ti bo zvest tovariš pri igranju.«

»Nobenega prijatelja ne maram!« je kujavo izjavil Robin. Podoba je bila, da je fantič sovražil misel, da bo moral še

z nekom drugim deliti ljubezen gospo Glenison.

Glen je koj opazila Robinovo ljubosumnje in skoraj težko ji je bilo v srcu. Kako malo ljudi je bilo na svetu, ki so jo imeli od srca radi. Zato je svojo ljubeznivost do Robina podvojila, da se ji je naposled posrečilo fantiča celo razveseliti.

Toda Robin svojih bolečin ni pozabil. »Zdi se mi,« je dejal očetu, ko sta se vračala domov, »da sovražim tega otroka.« In Michell je opazil, kako so se njegove mu sinu orosile oči.

Brian Patrick je rasteł tako rekoč pred očmi v lepega in krepkega otroka.

»Zlati kodri in modre oči... prav nič ni podoben moji ljubki ženic!« se je Filip zasmel nekega dne. »Po meni bo menda. Kasneje se znabiti utegne spremeniti.«

Filip je sedel na zofi in se igral s svojim sinkom. Zadnji čas je prebil skoraj vse svoje proste ure pri otroku. Njegova ljubezen do malega bitja je bila z vsakim tednom večja, zlasti zadnja dva meseca, kar je bil Brian na farmi Kilima Nungu.

»Imeniten pobalinček,« je ponosno dejal Filip vsakomur. »Ponoči nas sploh ne prebuja. Joče le takrat, ko je lačen, toda takrat ga je čuti neverjetno daleč.«

(Dalie.)

Kultura

Boj za naše osvobojenje

Za petindvajsetletnico ustanovitve Jugoslovanskega odbora v Londonu je izdal njega odbornik dr. Bogumil Vošnjak kot drugi zvezek »Dobrovoljske knjižnice« 50 strani obsegajočo brošuro »Jugoslovanski odbor v Londonu«, v kateri podaja zgodovino nastanka, razvoja in delovanja te naše ustanove, brez katere naše osvobojenje l. 1918. gotovo ne bi bilo mogoče, ali vsaj ne v taki obliki. Namenjena je seveda predvsem onim, ki se z delom Jugoslovanskega odbora niso mogli seznaniti iz obsežnejših in popolnejših publikacij, zlasti torej širšim slojem in mladini.

Dr. Bogumil Vošnjak je bil poleg dr. Gustava Gregorina in dr. Nika Zupaniča sam zastopnik Slovencev v Jugoslovanskem odboru in je pomagal voditi vse propagandne, politične in diplomatske boje od ustanovitve odbora do osvobojenja. Te boje opisuje tudi tu, čeprav le bežno, kolikor mu prostor dopušča. Vendar nakazuje tudi probleme, ki so zanimivi, ker so povzročali obilico težkoč, bili v tesni zvezi z izgubami, ki smo jih utrpeli zlasti mi Slovenci l. 1918., in obstajajo v nekaterih primerih še dandanes, ne da bi jih bili rešili dve desetletji skupne jugoslovanske države. Pri vsem tem ostaja dr. Vošnjak zvesti svoji koncepciji, katero je zastopal že tedaj, med svetovno vojno. Ta koncepcija je bila teoretično-idealistična in življenjska praksa je v mnogočem trdo udarila vanjo. Toda sedaj tu ni ne časa ne prostora za razpravo o tem, dasi bi bilo zanimivo in potrebno storiti tudi to. Dr. Vošnjak pravi sam, da še sedaj ni primeren trenutek za odkrito kritiko vsega. Končno pa to tudi ničesar ne bi spremenilo.

Jašna je opredelitev nekaterih dogodkov in karakterizacija nekaterih oseb, ki so se v Jugoslovanskem odboru ali ob njem bojevale za naše osvobojenje in zedinjenje v Jugoslaviji, čeprav je le bežna. Prav tako so zanimive nekatere pripombe. Važno pa je posebno, da je dodano brošuri popolno besedilo Krfske deklaracije v srbskohrvatskem originalu. Dalje je v brošuri nekaj slik. V taki sestavi in obliki bo knjižica popolnoma izpolnila svoj namen. Obsežno, kritično

studijo o vsem tem pa bo moral napisati kdaj kdo, ki bo gledal na vse brez osebne soudeležnosti, samo kot hladen in objektivni znanstvenik. -r.

k. Spomenica o nepopolni slovenski medicinski fakulteti in pomanjkljivi zdravstveni organizaciji v Sloveniji. — Društvo medicincev v Ljubljani je izdalo pod gornjim naslovom na 16 straneh četrtinke spomenico, v kateri se je zavzelo za izpopolnitev medicinske fakultete v Ljubljani, kar se je medtem deloma že uresničilo: dovoljena sta še peti in šesti semester, nakar bodo postopoma sledili ostali do desetega. Toda s tem še davno ne bodo rešene niti najnujnejše potrebe ne medicinske fakultete ne zdravstva v Sloveniji, kajti v ta namen bo treba pred vsem zgraditi potrebna poslopja in urediti institute. Spomenica je žalosten in smraten dokument naših razmer, ki ga priporočamo v studij vsem, ki se tako radi ponašajo s študijem, kaj vse so storili za napredek našega naroda. Pred tužno bi jo pa bilo bolje skriti.

k. Osmi številka »Umetnosti« je posvečena pretežno slikarski šoli v Fontainebleauju. Na uvodnem mestu je objavljen v slovenskem prevodu zadevni članek Reneja Huyghea. v zvezku sagem pa je objavljenih 7 velikih in izvrstnih slik del te šole. S pesnimi so zastopani Cvetko Golar (Pod trto zeleno), Richard Duhamel — Slavko Savinšek (Iz težke ure) in Miran Jarc (Gašper). Rajko Ložar je prispeval dobro studio o drobni plastiki Franceta Goršeta, ki jo dopolnjuje 10 slik kipov. Sledi zanimiv drobiž iz umetniškega sveta.

k. Razstava nemških knjig v Zagrebu. Od 6. do 20. aprila bo v Zagrebu razstava nemških knjig v Umetniškem paviljonu na Trgu kralja Tomislava. Razstavljenih bo okoli 4000 knjig s področja znanosti in umetnosti. Odprl jo bo ban.

k. Letovišče za umetnike v Italiji. Akademija umetnosti v Milanu je poslala italijanskemu prosvetnemu ministru načrt za zgraditev brezplačnega letovišča za italijanske umetnike na otoku Comaciniu na Komskem jezeru. Otok je last akademije.

Sport

Nadaljevanje nogometnega prvenstva

V nedeljo se bo uradno otvorila pomladanska prvenstvena sezona v slovenskem nogometnem sportu. Del pomladanskih prvenstvenih tekem se je odigral že v jeseni, tako da bodo obrisi plasmaja v prvenstvu kmalu postali toliko jasni, da se bo videlo, kateri klubi se bodo srečali v slovenski ligi, ki bo sestavljena na podlagi izidov nogometnega prvenstva. Prvenstvena tablica prvega razreda Mariborske nogometne podzveze nudi po do-

končanem jesenskem delu tekmovanja sledečo sliko, pri čemer je že izpuščena razveljavljena tekma Mura—Rapid v Murski Soboti:

	CSK	6	6	0	1	22:10	12
	Železničar	6	3	2	1	7:7	7
	Maribor	7	3	0	4	12:13	6
	Gradjanski	7	2	2	3	10:17	6
	Rapid	6	2	0	4	11:12	4
	Mura	5	1	1	3	6:9	3

ISSK Maribor — SK Železničar

Nogometno prvenstvo je bilo v jeseni prekinjeno tako, da se bo letos nadaljevalo kar v prvem terminu s tekmo ISSK Maribor—SK Železničar. Oba nasprotnika predstavljata stara rivala za prestiž v mariborskem nogometu, posebno odločilna bo pa ta tekma letos, saj gre za plasma v vrhu prvenstvene tablice, na podlagi katerega se bo sestavljala lista sodelujočih v slovenski ligi. Ker se je začetek prvenstva letos malo zavlekel, sta imela oba kluba priliko, odigrati že nekoliko treningov in tekem, tako da letos ne bodo nastopili nogometaši kar neposredno po zimskem odmoru ter bodo nudili kvaliteto boljše nogomet kakor prejšnje zime.

Pa tudi doseženi uspehi upravičujejo velika pričakovanja, ki jih stavijo ljubitelji

nogometnega sporta na nedeljsko tekmo, saj je še živo v spominu nedeljski uspeh ISSK Maribora proti Concordiji, dočim je Železničar uspešno absolviral dve tekmi v Celju in Pljuju. Vse okoliščine dajo naslutiti, da bo nedeljsko prvenstveno srečanje med obema lokalnima rivaloma privabilo na Rapidovo igrišče veliko število občinstva, ki bo prišlo v polni meri tudi na svoj račun. Začetek tekme je določen na 15.30, v predigri pa se bosta srečala ob 14. rezervni moštvi obeh klubov.

Razen gornjih tekem so še v MNP na sporedu tekme Gradjanski—Rapid, Mura—CSK, Lendava—Drava ter Pluj—Slavija, ki se pa ne bo odigrala, ker je Pluj brez igre prepustil obe točki svojemu nasprotniku.

rana s 3:0 p.f. v korist varaždinske Slavije.

s Wimbledonski teniški turnir se bo brzkome odigral tudi letos kljub vojnim dogodkom, seveda brez udeležbe nekaterih narodov. Američani so že pristali na sodelovanje.

V prvih treh mesecih vojne je Anglija izgubila 340.000 ton trgovinskih ladij, 280.000 ton pa je zajela ali na novo zgradila, tako da je bila čista izguba 60.000 ton. V tem času so Angleži zajeli okoli 100.000 ton nemških ladij. Nemci so sami potopili za 125.000 ton svojih ladij.

Pomembna zbirka rud Jugoslavije

Ze večkrat sem bil od prijateljev opozorjen, da ima osnovna šola pdi Sv. Juriju ob Ščavnici lepo zbirko rud, katere se nahajajo v naši državi. Prosil sem zato upravitelja šole g. Ljudevita Ivanjšiča, da mi zbirko pokaže, kar je g. upravitelj tudi z veseljem storil.

Soba, v kateri se zbirka nahaja, je pravi muzej. Poleg drugih zanimivosti obsega zbirka rud 212 najrazličnejših vzorcev, različne oblike, ki so jih jurjevski šoli darovala ravnateljstva naših rudnikov.

Zbirka obsega med drugim rjavi železovec, beli in zeleni svinčenec iz Lubijske, cinkovo svetlico iz rudnika Trepče, baritovito rudo iz Bakovičev, kromovo rudo iz Duboštrice, antimonov sijajnik iz Mežice, železno rudo iz Vareša, manganoovo rudo iz Čevljanovičev, bakreno rudo iz Bora, premog iz Rtanja in drugih premogokopnikov, antimonovo rudo pri Trojanah in še druge rude iz ostalih jugoslovanskih rudnikov. Poleg tega ima še šola zbirko umetnih gnojil, raznih vrst apnenca in kremenjaka, tudi živo-srebrno rudo iz Idrije in celo krasi primerek apnenca iz Francije.

Zbirko rud je zbral g. upravitelj sam in gotovo predstavlja dragocenost, s katero se najbrže ne more primerjati nobena druga osnovna šola v Sloveniji. Po izjavi g. upravitelja še delo ni dokončano

in bo še zbirka izpopolnjena. Ob tej priliki mi je g. Ivanjšič tudi povedal, da pripravlja kroniko jurjevške šole, ki je izredno zanimiva in z njo v zvezi tudi seznam vseh Solancev, ki so izšli iz jurjevške šole; pravi, da se med temi imeni nahajajo znanstveniki, književniki, gospodarstveniki, duhovniki in politiki, ki so ali ki še zavzemajo v slovenskem javnem življenju vidna mesta.

Upravitelju g. Ivanjšiču, ki je tudi predsednik ljutomerskega učiteljskega društva, gre vsa zahvala za koristno delo, ki ga je izvršil v dobi svojega upraviteljstva, v jurjevski šoli. vk.

Naibolj nevaren poklic izvršujejo tako imenovani poizkusni piloti. So to letalci ki morajo prvič leteti z letalom ki je prišlo iz tovarne. Neki Anglež je v 18 mesecih preizkusil mnogo letal dva in trideset različnih tip. Star je komaj 21 let. S tem je prekosil nekega tri in dvajsetletnega Avstralca, ki je letel že z 31 tipami.

V prvem mesecu svetovne vojne so Angleži izgubili 22 trgovinskih ladij s 125.656 tonami. V prvem mesecu sedanje vojne pa so izgubili 9 ladij s 73.000 tonami.

Leto 1917 je Nemčija vpregla vse svoje ladjedelnice za gradnjo podmornic. Zgradile so jih 87.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za to oglasje le din 5.—. Družbe, opeklilci, dopisovanje in žentovnanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase le din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davka za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takol pri naročilu, oziroma za te vpsolati v plsmo skupaj z naročilom ali pa na poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 2 din

Razno

SEMENSKI OVES

Jari ječmen, beli krompir za seme, deteljna in travna semena, škropilna sredstva, umetna gnojila in apneni prah je dobiti pri Kmetijski družbi, Meljska c. 12, telefon 20-83.

NAZNANILO!

Tvrška Svitekš-Komauer, modna manufaktura se nahaja odslej v Tyrševi ul. 7 (gornja Gosposka ulica) ter se pri poroča cenjenim damam nadalje kot ugodni nakupni vir. Izključno najnovije! Zmerne cene! Prosim zapomnite si Tyrševa ul. 7 (gornja Gosposka ulica). 1954-1

POKLONITA SE 2 PSA

eden mali španjolski in eden ruski pičkar izključno samo ljubitelima psa, radi pomanjkanja prostora. Ogledati v goštilni »Balkan«, Lihartova 13 1960-1

Posest

VINOGRADNO POSESTVO s sadonosnikom, štirisošno opremljeno vilo in viničarijo ob banovinski cesti, divno letovišče, naprodaj. Naslov: Sagadin, Maribor, Metelkova ul. 35. 1935-2

Prodaj

KROMPIR

za krmo se ugodno proda. — Vprašati pri Novak Albin, Maribor, Glavni trg 18. 1928-4

ČEBULO

prodajamo dokler zaloga tra ja po 2 din kg. Skladišče Meljska 29. 1945-4

TRAVNIK

nad 3 orale s skladiščem za seno pri državni cesti na Pesnici za ceno 25.000 din takol prodaj. Likavec, Pesnica. 1953-4

Spomladanski

PALETOT KOSTUM

enkrat nošen, poceni prodaj v trg. Slovenska 20. 1954-4

Dobro ohranjeno

POHIŠTVO

prodaj. Vrazova 2 od 10. do 12. in od 3. do 5. ure. Babler. 1924-4

Stanovanje

DVE STANOVANJI

z dvema sobama in kuhinjo oddam. Cena 310.— in 330.— Studenci, Aleksandrova 45. 1939-5

Oddam MAJHNO STANOVANJE

mirni stranki brez otrok s 15. aprilom, Delavska ul. 53. 1956-5

Sobo odda

LEPA SOBA

se odda z oskrbo ali brez. Sončna lega, Primorska 10. 1932-7

Oddam prazno

SOBO takol, Radvaniska 20. 1911-7

Sobo išče

MIREN NASTAVLIENEC išče stanovanje s hrano sredi Maribora. Frizer »Rajde«, Meljska 1. 1925-8

Službo dob

IZVEŽBANO URADNICO sprejemem. Ponudbe pod »Natarska pisarna« na ogl. odd. »Večernika«. 1937-9

VZGOJITELJICA

ozir. varuhinja, ki ima veselo do otrok, zdrava, stara od 25—35 let, z znanjem nemščine, se sprejme takol k 4letni punčki. Plača po dogovoru. Ponudbe s sliko na ogl. odd. »Večernika« pod »Vzgojiteljica«. 1936-9

Kam, kie?

Izborna

DALMATINSKA VINA

z otoka Visa in domača vina-morske rib na razne načine pripravljene. Priporoča se goštilna »Otok Visa«, Sodna ulica 16. 1958-17

DANES POJEDINA POSTRVI

(Forele) in morskih rib, pripravljeno na razne načine v restavraciji Union. Točim naj boljša sortirana domača vina. Se priporoča Alojz Jarc. 1964-17

DNEVNO VAS ZABAVALA

znana in priznana »Damska kapela« v restav. »Ljutomerski Rotovski trg, Stibler. 1967-17

PRLEŠKE GIBANCE

v nedeljo v gostilni »Kren« (Klemenšak). 1921-17

Spomnite se CMD!

Ali ste že brali najnovjšo knjigo

Juš Kozak:

MASKE

Kupite jo v Tiskovni zadrugi Aleksandrova cesta 13 • Telefon 25-45